

SÆRUTSKRIFT

Arkivsak-dok. 18/4471-11
Saksbehandler Arild Richard Syvertsen

Regional areal- og transportplan for arendalsregionen

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Fylkesutvalget	04.06.2019	19/42
2 Fylkestinget	18.06.2019	19/42

Fylkesutvalget har behandlet saken i møte 04.06.2019 sak 19/42

Torunn Ostad fremmet følgende tilleggsforslag:

Det forutsettes at normer og retningslinjer som er foreslått for arealplanlegging kan bli gjenstand for kommunal tilpasning i kommuneplanen, både i arealdel og samfunnsdel. Dette vil skje i dialog med regionale sektormyndigheter i fremtidige planprosesser.

.....

Anders Strand Kylland fremmer følgende tilleggsforslag:

Fylkestinget forutsetter at de foreslåtte tiltak i planen ikke skal bompengefinansieres eller ved hjelp av andre lignende brukerbetaling som lokale avgifter eller ved annen økt skatt.

Votering

Fylkesrådmannens tilrådning ble enstemmig vedtatt.

Ostads tilleggsforslag ble vedtatt med 5 stemmer mot 4 stemmer.

Kyllands tilleggsforslag falt med 2 stemmer mot 7 stemmer.

Fylkesutvalgets vedtak

Forslaget til Regional areal- og transportplan for arendalsregionen, datert 9.10.18, vedtas med følgende tillegg:

Det forutsettes at normer og retningslinjer som er foreslått for arealplanlegging kan bli gjenstand for kommunal tilpasning i kommuneplanen, både i arealdel og samfunnsdel. Dette vil skje i dialog med regionale sektormyndigheter i fremtidige planprosesser.

Fylkestinget har behandlet saken i møte 18.06.2019 sak 19/42

Jon-Olav Strand fremmet følgende forslag til nytt punkt:

Lokal tilpasning og detaljering av ATP-planens retningslinjer må foretas i samråd med regionale sektormyndigheter og fylkeskommunen innenfor rammene av formålet med denne regionale planen.

Votering

Fylkesrådmannens tilrådning ble enstemmig vedtatt.

Kyllands forslag i fylkesutvalget falt med 5 stemmer mot 29 stemmer.

Ostads forslag i fylkesutvalget falt med 13 stemmer mot 21 stemmer.

Strands forslag ble vedtatt med 19 stemmer mot 15 stemmer.

Fylkestingets vedtak

Forslaget til Regional areal- og transportplan for arendalsregionen, datert 9.10.18, vedtas med følgende tillegg:

Lokal tilpasning og detaljering av ATP-planens retningslinjer må foretas i samråd med regionale sektormyndigheter og fylkeskommunen innenfor rammene av formålet med denne regionale planen.

Regional areal- og transportplan for arendalsregionen

1. FORSLAG TIL VEDTAK

Fylkesrådmannen fremmer slikt forslag til vedtak:

Forslaget til Regional areal- og transportplan for arendalsregionen, datert 9.10.18, vedtas.

2. SAMMENDRAG

Regional areal- og transportplanen for arendalsregionen anbefales nå godkjent. Planen skal behandles i Arendal, Grimstad, Tvedestrand og Froland kommune. Fylkesrådmannen mener planen følger opp både nasjonale og regionale forventninger og føringer på en god måte, og anbefaler fylkestinget å vedta planforslaget.

3. BAKRUNN FOR SAKEN

Den regionale areal- og transportplanen for arendalsregionen er et bidrag til oppfølging av flere av FN sine 17 mål om bærekraft. Den følger opp våre internasjonale forpliktelser om reduksjon i utslipp av klimagasser og nasjonale mål med statlige planretningslinjer for bolig-, areal- og transportplanlegging. Den følger også opp regjeringens forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023 vedtatt ved kongelig resolusjon 14. mai 2019. Planens visjon er «Nærhet til alt».

Planforslaget følger opp utkast til regionplan for et samlet Agder frem til 2030 sammen med vedtatt Klimavegkart. Her står det at bolig, areal- og transportplanlegging skal skape velfungerende og bærekraftige arbeids-, bolig- og serviceregioner. Planens mål er en by- og tettstedsutvikling i arendalsregionen som gir økt attraktivitet og bærekraft.

Arendalsregionen har opplevd vekst i befolkningen de siste ti årene. Målet er å stimulere til økt vekst gjennom å bruke det grønne skifte til innovasjon og verdiskaping. Det legges opp til at veksten må skje uten en økning i personbiltrafikken i tråd med nasjonale mål. En større andel av persontransporten må derfor benytte miljøvennlige transportmidler for å frigjøre vegkapasitet for kollektivtransport, nærings- og nyttetransport inn til Arendal og Grimstad.

Planforslaget har arealstrategier fremover der kommunene prioriterer utvikling av boliger og næringer med mange ansatte og besøkende slik at det styrker kommunesentra og grunnlaget for et velfungerende kollektivtilbud. Målet er levedyktige kommunesentre som kan tilby grendene utenfor et tilstrekkelig offentlig og privat handels- og tjenestetilbud. Ytterlige byspredning utløser behov for utbygging av ny kostbar infrastruktur. Målet er en arealpolitikk som bygger opp om og styrker eksisterende infrastruktur.

Det foreligger et første utkast til en mulighetsstudie for ei bymiljøpakke. Det foreslås at det jobbes videre med å avklare hvordan en kan få statlig finansiering av større tiltak. Det jobbes i et nettverk for fem mellomstore byregioner i landet for å komme i posisjon i ny NTP fra 2022-33. En forutsetning for å komme i posisjon er en godkjent regional ATP-plan.

4. SAKSOPPLYSNINGER

Fylkesutvalget la areal- og transportplanen for arendalsregionen ut til offentlig ettersyn den 9.10.18 med frist for innspill ut året fra statlige og regionale myndigheter og interesseorganisasjoner 20.12.18. Uttalelser fra innspillfasen høsten 2017 og offentlig ettersyn, er referert og kommentert i vedlegg til saken. Innspillene og uttalelsene legges til grunn for sluttbehandlingen i kommunestyrene og fylkestinget nå i vår.

Sluttbehandlingen i de fire kommunene skjer etter følgende fremdrift:

Arendal: Kommuneplanutvalg 8. mai og bystyre 23. mai

Grimstad: Kommuneplanutvalg 16. mai og kommunestyre 27. mai 2019

Tvedestrand: Planutvalg 7. mai og kommunestyre 27. mai 2019

Froland: Formannskapet 28. mai og kommunestyret 13. juni

Denne parallelle sluttbehandlingen understreker at dette er en felles og forpliktende plan selv om den må vedtas til slutt av fylkestinget som regional planmyndighet. Vedtak i kommunene vil bli lagt inn i saken og ettersendt når de foreligger før sluttbehandlingen i fylkestinget 18. juni.

I vedlegget finnes også forslag til ATP-plan datert 8.10.18 med høringsbrev.

Det er opprettet en hjemmeside: <https://www.atp-arendalsregionen.no/>. Her ligger planforslaget med dokumenter i en digital kartbase: <http://arcg.is/2kzqDhe> blant annet plankart, temakart med tilhørende tettstedbeskrivelser, fortetningsanalyser, utredninger med mer er tilgjengelige.

Planarbeidet er et resultat av et tett samarbeid mellom de fire kommunene Arendal, Grimstad, Froland og Tvedestrand, Statens vegvesen og Agder kollektivtrafikk (AKT). Aust-Agder fylkeskommune har hatt prosjektledelsen. Arbeidet har vært organisert med ei politisk styringsgruppe (15 politikere) oppnevnt av kommunestyrene og fylkestinget. Kommunene har deltatt i ei administrativ prosjektgruppa som har tilrettelagt det faglige grunnlaget for den politiske styringsgruppa.

Planarbeidet hittil kan oppsummeres i følgende punkt:

- Oppstart september 2014
- Finansiert over 3 år fra kommunene, statens vegvesen og fylkeskommunen
- Vedtak om deltakelse fra kommunene også i nettverket for byvekstavtaler
- Flere informasjons- og arbeidsmøter med kommunestyrer, formannskap, interesseorganisasjoner barn- og unges bystyre i Arendal, elev – og læringerådet mfl
- Første utkast til plan sendt for innspill juni 2017 – mottatt innspill utover høsten etter behandling i politisk styringsgruppe og fylkesutvalg
- Innspill innarbeidet og nye tema ble belyst våren 2018 herunder kartlegging og prioritering av regionalt viktige landbruksområder som en sentral del av arealstrategien, klimavirkninger som følge av de langsiktige arealstrategier sammen med begrensninger i parkering, innfasing av EL-biler
- Innarbeidet FN sine 17 mål om bærekraft
- Klimaregnskap for Agderfylkene 2015 og Electric Region Agder 2018.

Frem til september 2018 ble planen gjennomgått og justert etter dialog med styringsgruppa og med politikere i de fire kommunene.

De viktigste endringene etter denne prosessen er:

- nedjusterte befolkningsprognoser frem mot 2040 som følge av nye SSB tall i 2018
- mål om 50% reduksjon i utslipp av klimagasser fra personbiltrafikken i 2030 basert på virkninger av ATP-planen i tråd med målet Klimaveikart Agder 2018
- planretningslinjene er forbedret blant annet som følge av at regionalt viktige jordbruksarealer er kartlagt
- justert avgrensning av sentrumssonene i Osedalen og Tvedestrand
- andel av boligvekst er nedjustert fra 80 til 70% i Osedalen og Tvedestrand sentrum
- Homborsund inngår i de prioriterte tettstedene (80%-områdene) i Grimstad

- byfergenes betydning for kollektivtransporten i Arendal herunder intensjonsavtale om nye utslippsfrie ferger i drift fra 1.8.2022.

5. MÅL OG STRATEGIER

ATP-planen er et viktig redskap for at arendalsregionen skal klare overgangen til lavutslippsamfunnet. Det gjøres det ved å:

- peker på politikkområder der regional samordning kan gi merverdi
- utforme mål som er tydelige, målbare og realistiske å nå innen 2040
- være retningsgivende for samordnet innsats, prioriteringer og bruk av virkemidler i kommunenes plan- og utviklingsarbeid.

Areal- og transportplanen har et overordnet mål om felles og langsiktige rammer for bolig-, areal- og transportutviklingen for de fire kommunene Arendal, Grimstad, Froland og Tvedestrand frem mot 2040. Det overordnede målet er en bærekraftig vekst som stimulerer til en klimavennlig samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, bedre trafikksikkerhet og en god utvikling av regionens byer og tettsteder. Planforslaget beskriver i innledningen et fremtidsbilde av regionen i 2040. Her er noen stikkord:

- Et sterkt, synlig og attraktiv Agder mot et klimanøytralt samfunn
- Arendal er klimabyen, Grimstad foretrukket universitetsby, Tvedestrand med vekst i byen og Osedalen en urban landsby
- Kraftfulle tiltak for kollektivtransporten, effektiv transport og økt mobilitet
- Digital infrastruktur og intelligente transportsystemer er fremtredende
- Attraktive byer og steder med et pulserende liv, høy standard på offentlige rom
- Styrket vår attraktivitet for etablering av kompetansearbeidsplasser
- Felles bo- og oppvekstmiljø, større mangfold av botilbud på tvers av generasjoner
- Et skapende og inkluderende samfunn uten sosial isolasjon segregering av grupper
- Økt fysisk aktivitet i hverdagen har redusert livsstilsykdommer
- Jordvern hensyn og lokal matproduksjon i fokus.

Noe sentrale mål er:

- 0 – vekst i personbiltrafikk fra 2025
- 50 % reduksjon i utslipp av klimagasser fra personbiler fra 2030.

Planen har også utarbeidet delmål og strategier for følgende tema i stikkord:

- Videreutvikle attraktive byer og steder
- Boligfortetting med høye kvalitetskrav
- Sikre grønne og blå naturområder for friluftsliv, landbruk og som kulturlandskap
- Næring gjennom å gjøre regionen attraktiv med forutsigbare rammebetingelser
- Transport gjennom bidra til å utvikle framtidsrettede og innovative transportløsninger.

Planforslagets mål, strategier og retningslinjer legger opp til å prioritere boligutvikling og næringsutvikling fremover slik at det styrker kommunesentrene, byene og prioriterte tettsteder/bydeler. Det blir viktig for å kunne tilby grendene utenfor et tilstrekkelig offentlig og privat handels- og tjenestetilbud. Lokal tilpasning og detaljering av retningslinjene innenfor rammene av formålet med denne regionale planen, må foretas i kommuneplanene. Ytterlige byspredning utløser behov for utbygging av ny kostbar infrastruktur. Målet er en arealpolitikk som bidrar til å:

- Benytte eksisterende teknisk og sosial infrastruktur
- Redusere behov for tunge investeringer i ny infrastruktur
- Redusere transportbehovet og styrke kollektivgrunnlaget
- Minimalisere arealkonflikter
- Gi en bedre og mer forutsigbar kommuneøkonomi.

ATP- planen bygger på konsensus og er tilpasset de fire kommunene. Det er viktig at arendalsregionen tar denne med seg inn i det nye Agder. Forslaget til Regionplan Agder 2030 har mål om at all utbygging skal skje etter prinsippene om samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging og under veien til dette målet skal utarbeides bolig, areal og transportplaner med klare retningslinjer for en bærekraftig by-, tettsteds- og distrikts-utvikling. Kommunene vil gjennom en slik felles og omforent plan være forberedt på å møte nasjonale krav og forventninger som blant annet er nedfelt statlige planretningslinjer for bolig, areal og transport vedtatt av regjeringen høsten 2017 og senest gjennom Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023 vedtatt ved kongelig resolusjon 14. mai 2019. Regjeringen peker på at vi står overfor fire store hovedutfordringer:

- Å skape et bærekraftig velferdssamfunn
- Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning
- Å skape et sosialt bærekraftig samfunn
- Å skape et trygt samfunn for alle.

Disse utfordringene gir klare forventninger til en bærekraftig areal- og transportutvikling.

Link til Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nasjonale-forventninger-til-regional-og-kommunal-planlegging-20192023/id2645090/>.

Ny E18 forventes å gi økt pendling gjennom et utvidet bo- og arbeidsmarked. Det vil kunne gi økt vekst i personbiltrafikken på de viktigste innfartsårene inn til Arendal og Grimstad. I det videre arbeidet med bymiljømiljøpakken må en få dokumentert disse utfordringer og jobbe med alternative mobilitetsløsninger. Det er blant annet et bedre regionalt kollektivtilbud, bedre fremkommelighet for buss inn til byene, innfartsparkering og bedre løsninger for gående og syklende. For å kunne få gjennomført dette, må det sikres statlig medfinansiering, jf. arbeidet i nettverket for byvekstavtaler

6. KONKLUSJON

Fylkesrådmannen tilrår at forslag til Regional areal- og transportplan for arendalsregionen vedtas.

Vedlegg

ATP_arendalsregion_plan_2018

Vedlegg - Innspill til ATP planen_2.4.19

9.11.18-utsendelsesbrev-atp-plan

Protokoll Tvedestrand KST

Protokoll Arendal BYST

20.juni.2019